

sygn. akt: **IC 373/13**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 25 listopada 2013 roku

Sąd Rejonowy w Lubinie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Marek Tęcza

Protokolant sekr. sądowy Justyna Łazińska

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2013 roku

sprawy z powództwa **A. J. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. J. (1) kwotę 5.735,93 zł (pięć tysięcy siedemset trzydzieści pięć złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze),

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

III. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1.177, zł (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

sygn. akt: IC 373/13

UZASADNIENIE

Powódka A. J. (1) wystąpiła z powództwem przeciwko (...) S.A. w W. domagając się zapłaty kwoty 15.601,28 zł oraz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego żądania wskazała, że miała zawartą ze stroną pozwaną umowę ubezpieczenia pojazdu autocasco. W okresie między 12 a 19 sierpnia 2010 roku w L. dokonano kradzieży stanowiącego jej własność pojazdu A. (...) o numerze rejestracyjnym (...). O zdarzeniu tym poinformowała ubezpieczyciela 20 sierpnia 2010 roku. Wszczęte w tej sprawie postępowanie karne w lipcu 2012 roku zostało ostatecznie umorzono ze względu na niewykrycie sprawców przestępstwa, a w następnym miesiącu powódka otrzymała tytułem odszkodowania kwotę 60.000, zł. Zdaniem powódki ubezpieczyciel niezasadnie zwlekał z wypłatą odszkodowania, bowiem pierwotnie Prokuratura Rejonowa w Lubinie umorzyła postępowanie z uwagi braku dostatecznych danych uzasadniających popełnienie przestępstwa, a (...) S.A. w W. twierdził, że podstawą wypłaty może być jedynie stwierdzenie popełnienia przestępstwa na szkodę powódki. Jej zdaniem ubezpieczyciel jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby rzeczoznawców, zobowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, a nie zachowywać się jak bierny obserwator oczekując na wynik toczącego się postępowania karnego, narażając się tym samym na zapłatę należnego odszkodowania z odsetkami. W toku postępowania powódka podtrzymała swoje stanowisko.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu swojego stanowiska potwierdził że powódka ubezpieczyła pojazd marki A. (...) w ramach dobrowolnej umowy AC. Potwierdził również, że w związku z kradzieżą pojazdu poszkodowana zgłosiła szkodę 20 sierpnia 2010 roku, a w toku postępowania likwidacyjnego przekazała klucze pojazdu. Strona pozwana

odmówiła wypłaty odszkodowania bowiem, jak stwierdziła, z postanowienia Prokuratury Rejonowej w Lubinie 3 Ds. 875/10 wynikało, że umorzono postępowanie z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Powołując się na ogólne warunki ubezpieczenia strona pozwana wskazała, że kradzieżą określa się zabranie w celu przywłaszczenia pojazdu przez osobę niebędącą osobą uprawnioną do korzystania z pojazdu, a z zebranego materiału dowodowego wynikało, że nie popełniono czynu kradzieży i dlatego w oparciu o warunki łączącej strony umowy AC nie przyjęła odpowiedzialności za szkodę. Dopiero po uzyskaniu postanowienia o umorzeniu postępowania z powodu niewykrycia sprawców wypłaciła odszkodowanie 11 lipca 2012 roku. Zdaniem strony pozwanej swoim zachowaniem dotrzymała terminów i wypłaciła należne odszkodowanie w przewidzianym ustawowo terminie. Ponadto strona pozwana wskazała, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, a gdyby ustalenie odpowiedzialności albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W toku postępowania strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. J. (1) (de domo M.) 15 grudnia 2009 roku zakupiła samochód osobowy A. (...), a 16 grudnia 2009 roku zawarła z (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów na okres od 16 grudnia 2009 roku do 15 grudnia 2010 roku wraz z dodatkowym ubezpieczeniem autocasco, sumę ubezpieczenia określono na 70.000, zł a A. J. (1) uiszczała składkę w wysokości 3.858, zł. Następnie w aneksie z 22 stycznia 2010 roku określono rodzaj niezbędnych zabezpieczeń samochodu, a w umowie z 14 maja 2010 roku strony określiły okres ubezpieczenia od 14 maja 2010 roku do 15 grudnia 2010 roku, natomiast wartość pojazdu, ustaloną według katalogu E., na kwotę 65.000, zł. A. J. (1) w związku ze zmianą warunków umowy uiszczała dodatkową składkę w kwocie 538, zł.

dowód: kopia umowy sprzedaży z 15 grudnia 2009 roku k. 37, kopia wniosku o zawarcie ubezpieczenia z 16 grudnia 2009 roku k. 10-11 i 48-52, kopia aneksu do umowy ubezpieczenia z 22 stycznia 2010 roku k. 4 i 53, kopia wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia k. 45, kopia polisy (...) nr (...) k. 44, okres ubezpieczenia oraz kalkulacja składki k. 46-47.

Zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia kradzież to zabranie w celu przywłaszczenia pojazdu przez osobę niebędącą uprawnioną do korzystania z pojazdu, natomiast w razie kradzieży pojazdu ubezpieczony zobowiązany jest do przekazania (...) S.A. w W. dowodu rejestracyjnego i karty pojazdu oraz wszystkich kluczyków i sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu oraz od urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą. O kradzieży ubezpieczony obowiązany jest powiadomić policję niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu dwunastu godzin od powzięcia informacji o tym zdarzeniu oraz powiadomić (...) S.A. nie później niż w ciągu najbliższego dnia roboczego.

dowód: ogólne warunki ubezpieczenia autocasco k. 83-90.

W okresie pomiędzy 12 a 19 sierpnia 2010 roku gdy A. J. (1) przebywała poza L. dokonano kradzieży należącego do niej pojazdu. O kradzieży A. J. (1) dowiedziała się po powrocie z wyjazdu 19 sierpnia 2010 roku i następnego dnia zawiadomiła ubezpieczyciela o zdarzeniu, który rozpoczął likwidowanie szkody. W dniu 25 sierpnia 2010 roku przekazała ubezpieczycielowi kluczyk główny do pojazdu oraz dwa kluczyki syreny autoalarmu. Ubezpieczyciel dokonał wyceny pojazdu na 63.300, zł

dowód: kopia zgłoszenia szkody z 20 sierpnia 2010 roku k. 38-41, odpis protokołu przekazania dokumentów z 20 sierpnia 2010 roku k. 5, informacja o dokumentach potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności k. 8, odpis protokołu przyjęcia z 25 sierpnia 2010 roku k. 6 i 43, kopia wyceny pojazdu z 25 sierpnia 2013 roku k. 7, kopia protokołu przekazania dokumentów z 20 sierpnia 2010 roku k. 42.

Postanowieniem z 08 września 2010 roku, zatwierdzonym 21 września 2010 roku przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lubinie w sprawie 3 Ds. 875/10 umorzono dochodzenie w sprawie dokonania w dniach od 12 do 19 sierpnia 2010 roku w L. kradzieży z włamaniem samochodu marki A. (...) o nr rejestracyjnym (...) na szkodę A. J. (1), z powodu braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Pismem z 21 września 2010 roku (...) S.A. w W. poinformował, że wobec braku dokumentacji nie może dokonać wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia autocasco. Decyzją z 29 września 2010 roku Starosta (...) wyrejestrował pojazd A. J. (1), a pismem z 30 września 2010 roku ubezpieczyciel ponownie odmówił wypłaty odszkodowania. W dniu 19 października 2010 roku A. W. odwołała się od tej decyzji.

dowód: kopia postanowienia o umorzeniu dochodzenia w sprawie 3 Ds. 875/10 k. 56, kopia pisma z 21 września 2010 roku k. 55, kopia decyzji nr (...) z 27 września 2010 roku k. 58, kopia pisma z 30 września 2010 roku k. 59, kopia pisma powódki z 19 października 2010 roku k. 60-61.

Postanowieniem z 25 października 2011 roku w sprawie II Kp 509/11 Sąd Rejonowy w Lubinie uwzględnił zażalenie A. J. (1) na postanowienie Prokuratora Rejonowego w Lubinie z 28 czerwca 2011 roku w sprawie 3 Ds. 313/11 o umorzeniu dochodzenia i uchylił zaskarżone postanowienie.

dowód: odpis postanowienia z 25 października 2011 roku w sprawie II Kp 509/11 k. 67-69.

Pismem z 06 lutego 2012 roku A. J. (1) wezwała ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 63.300, zł tytułem odszkodowania na podstawie umowy ubezpieczenia autocasco. Postanowieniem z 01 marca 2012 roku w sprawie II Kp 74/12 Sąd Rejonowy w Lubinie nie uwzględnił zażalenia A. J. (1) na zarządzenie Prokuratora Rejonowego w Lubinie z 20 stycznia 2012 roku o odmowie przyjęcia zażalenia w sprawie 3 Ds. 912/11 i utrzymał je w mocy, równocześnie w uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że prokurator powinien rozważyć ponowne podjęcie postępowania. (...) S.A. w W. pismem z 12 marca 2012 roku oraz 21 marca 2012 roku podtrzymał stanowisko o braku odpowiedzialności za skutki zdarzenia z 19 sierpnia 2010 roku, w związku z czym A. J. (1) wystąpiła do Rzecznika Ubezpieczonych o interwencję w jej sprawie.

dowód: kopia pisma powódki z 06 lutego 2012 roku k. 62-64, odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Lubinie z 01 marca 2012 roku w sprawie II Kp 74/12 k. 70-72, kopia pisma (...) S.A. w W. z 12 marca 2012 roku k. 65-66 i 75 oraz z 21 marca 2012 roku k. 76, kopia pisma Rzecznika Ubezpieczonych z 25 maja 2012 roku k. 73-74 oraz z 24 lipca 2012 roku k. 78-79.

W dniu 09 lipca 2012 roku (...) S.A. w W. wypłacił A. J. (1) kwotę 63.300, zł tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki A. o numerze rejestracyjnym (...). Następnie pismem z 10 stycznia 2013 roku odmówił jej wypłaty odsetek od przyznanego odszkodowania.

dowód: okoliczność bezsporna, kopia pisma (...) S.A. w W. z 09 lipca 2012 roku k. 77 i 81, kopia pisma (...) S.A. w W. z 28 sierpnia 2012 roku k. 80, kopia pisma (...) S.A. w W. z 10 stycznia 2013 roku k. 82.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako uzasadnione co do kwoty 5.735,93 zł należało w tym zakresie uwzględnić, oddalając je ponad tą kwotę. Odpowiedzialność strony pozwanej wynika z art. 481 kc w związku z art. 805 kc oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Przepis art. 805 kc stanowi, że przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, przy czym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie, przy ubezpieczeniu majątkowym, określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku, natomiast art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych wskazuje jako termin spełnienia świadczenia 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (ust. 1), jednak w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie 30 dni okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14

dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

W sprawie bezspornym była okoliczność zajścia wypadku zobowiązującego stronę pozwaną do wypłaty świadczenia (czyli kradzież samochodu), wartość należnego powódce odszkodowania (wskazana w polisie ubezpieczeniowej) oraz dzień zawiadomienia o szkodzie czyli 20 sierpnia 2010 roku. Okoliczności te ustalone zostały w oparciu o zgodne stanowiska stron (art. 229 kpc), a załączone dokumenty w pełni je potwierdziły. Spornym była kwestia kiedy strona pozwana była zobowiązana do wypłaty należnego odszkodowania, a tym samym czy doszło do zwłoki w spełnieniu świadczenia. Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wskazuje nieprzekraczalne terminy spełnienia świadczenia jako 30 dni, 14 dni i 90 dni wprowadzając jeszcze wyjątek, gdy ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. Należy jednak podkreślić, że jako wyjątek od zasady ogólnej, okoliczność taka powinna być interpretowana ściśle. Sąd nie uznał aby w przedmiotowej sprawie doszło do tej zupełnie wyjątkowej przesłanki oczekiwania na zakończenie postępowania karnego toczącego się w sprawie kradzieży należącego do powódki samochodu, uznał jednak, że całokształt okoliczności pozwalał ubezpieczycielowi na wypłacenie odszkodowania w terminie 90 dni od zawiadomienia o wstąpieniu szkody.

Ubezpieczyciel jakim jest (...) Zakład (...), a więc podmiot o dominującej pozycji na rynku ubezpieczeń, nie może w postępowaniu likwidacyjnym pozostawać biernym obserwatorem i przerzucać ustalania istotnych dla wypłaty odszkodowania okoliczności (czyli działań będących przedmiotem jego działalności) na organy postępowania karnego. Wyjaśnienie koniecznych okoliczności powinno w zasadzie nastąpić w prowadzonym przez (...) S.A. w W. postępowaniu likwidacyjnym, bowiem nie zachodziły tu okoliczności wymagające oczekiwania na orzeczenie sądu karnego czy cywilnego, jak w stanie faktycznym, na podstawie którego Sąd Najwyższy wydał 08 sierpnia 2001 roku wyrok w sprawie I CKN 18/99, który w uzasadnieniu swojego stanowiska opisał wymogi i standardy stosowane wobec profesjonalnego ubezpieczyciela. Ponadto definicja kradzieży zawarta w ogólnych warunkach ubezpieczenia, jakkolwiek jest tożsama z zawartą w kodeksie karnym, to nie zamieszczono tam zapisu, że musi to być potwierdzonym skazującym wyrokiem karnym. Tym bardziej, że strona pozwana wypłaciła odszkodowanie na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania.

Sprawa zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego w niniejszej sprawie była nietypową, bowiem kradzieży dokonano w czasie gdy powódka przebywała poza miejscem zamieszkania, tym samym trudno było ustalić dokładną datę kradzieży samochodu i mogło to spowodować pewne trudności. Jednak powódka wypełniła ciężące na niej obowiązki w postaci zawiadomienia Policji, wydania ubezpieczycielowi dokumentów i kluczy samochodu, a do tego Starosta wyrejestrował pojazd, co jednoznacznie wskazywało, że powódka została pozbawiona możliwości dysponowania swoim pojazdem, a pozostały jej kluczyki i dokumenty pojazdu. Co prawda postanowieniem z 08 września 2010 roku, zatwierdzonym przez Prokuratora Rejonowego w Lubinie, postępowanie zostało umorzone ze względu na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, to jednak postanowienie to jako wydane po przeprowadzeniu obciążonego licznymi błędami postępowania zostało przez sąd uchylone. Ubezpieczyciel jako zainteresowany przebiegiem postępowania podmiot mógł mieć wgląd do akt postępowania i dokonać prawidłowej oceny stanu faktycznego. Krytycznej oceny decyzji prokuratora dokonał sąd w postanowieniu z 25 października 2011 roku w sprawie II Kp 509/11. Ostatecznie w toku postępowania przygotowawczego stwierdzono, że doszło do kradzieży pojazdu, a postępowanie umorzono z powodu niewykrycia sprawców.

W ocenie sądu powołane wyżej okoliczności, a więc umarzenie postępowania z powodu braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, uchylane następnie przez sąd, uzasadniały przyjęcie przez ubezpieczyciela ostatecznego 90-dniowego terminu od zawiadomienia o szkodzie na spełnienie swojego świadczenia.

Poza sporem było, że powódka zawiadomiła ubezpieczyciela o szkodzie 20 sierpnia 2010 roku i należne jej odszkodowanie czyli 63.300, zł, przy przyjęciu 90-dniowego terminu na wypłatę odszkodowania, powinno nastąpić najpóźniej 18 listopada 2010 roku i od następnego dnia strona pozwana była w zwłoce ze spełnieniem swojego

świadczenia. Ponieważ wypłata odszkodowania nastąpiła 09 lipca 2012 roku kwota odsetek ustawowych za ten okres wyniosła 5.275,58 zł. Natomiast odsetki należne od tych odsetek od dnia następującego po wypłacie odszkodowania na dzień poprzedzający złożenie pozwu, czyli 12 marca 2013 roku wyniosły 460,35 zł. Ponieważ powódka w pozwie wskazała, że domaga się wyłącznie odsetek suma tych dwóch kwot dała 5.735,93 zł którą sąd uznał za uzasadnioną w przedmiotowym postępowaniu, oddalając powództwo w zakresie przewyższającym tą kwotę.

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia było orzeczenie co do kosztów procesu, które sąd oparł o zasady wyrażone w art. 98 kpc oraz art. 100 kpc. Na podstawie tych przepisów sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1.177, zł tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania. Koszty te zamknęły się w kwocie 3.198, zł na którą złożyły się uiszczona przez powódkę opłata sądowa od pozwu w kwocie 781, zł wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej w kwocie 2.400, zł (na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego – tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 490) oraz opłata skarbową od złożenia pełnomocnictwa w kwocie 17, zł. Powódka dochodziła kwoty 15.601,28 zł a roszczenie zostało uznane za uzasadnione co do kwoty 5.735,93 zł czyli w 37%. Wobec tego strona pozwana przegrała sprawę w 37% i w takim zakresie powinna partycypować w kosztach procesu, a ponieważ strona pozwana poniosła tytułem kosztów kwotę 2.417, zł winna uzyskać zwrot 1.177, zł co znalazło odzwierciedlenie w punkcie III wyroku.